

UNIVERZALNA ALGEBRA - IV A, 11. februar 2002.

1. a) Dokazati da za proizvoljne kardinalne brojeve κ, λ, μ važi:

$$\kappa \leq \lambda \Rightarrow \kappa^\mu \leq \lambda^\mu.$$

- b) Dati primer $\kappa, \lambda, \mu \neq 0$ tako da je $\kappa < \lambda$ ali $\kappa^\mu = \lambda^\mu$.

2. Algebra $\mathcal{P}$ ima CEP (svojstvo proširenja kongruencija) ako za svaku podalgebru $\mathcal{B}$ algebre $\mathcal{P}$ i $\theta \in \text{Con}\mathcal{B}$ postoji $\phi \in \text{Con}\mathcal{P}$ tako da je $\theta = \phi \cap \mathcal{B}^2$.

Klasa algeabri $\mathcal{K}$ ima svojstvo CEP ako svaka algebra iz $\mathcal{K}$ ima svojstvo CEP.

Pokazati da klasa Abelovih grupa ima CEP.

3. Neka je K klasa prstena na jeziku $L = \{+, *, -, 0\}$ u kojima važi: $(\forall x)(x^2 \approx x \vee x^2 \approx -x)$. Ispitati zatvorenost klase K u odnosu na operatore H, S, P.

4. Neka je K klasa algeabri tipa $L = \{*, 1\}$, $ar(*) = 2$, $ar(1) = 0$ koji zadovoljavaju sledeće identitete:

$$\begin{aligned} x * (y * z) &\approx (x * y) * z \\ x * x &\approx 1 \\ 1 * x &\approx x. \end{aligned}$$

Opisati K -slobodnu algebru nad $X = \{x, y\}$.

UNIVERZALNA ALGEBRA - IV A, 2. mart 2002.

1. Neka su λ, κ kardinali, tako da je $\lambda \geq \omega$, $2002 \leq \kappa \leq \lambda$. Dokazati da je $\kappa^{\lambda \oplus 2002} = 2000^\lambda$.

2. Data je algebra $\mathcal{A} = (\{1, 2, 3\}, f)$, gde je $f(x, y, z) = \min\{x, y, z\}$. Da li je algebra $\mathcal{A}$:

a) prosta,

b) direktno nesvodljiva,

c) poddirektno nesvodljiva?

3. Neka su $\mathcal{K}$ i $\mathcal{M}$ klase algeabri tipa $\mathcal{F} = \{f\}$, $ar(f) = 1$, koje zadovoljavaju sledeće formule $(\forall x)(f^2(x) \approx x \vee f^4(x) \approx x)$, $(\forall x)(f^2(x) \approx x \vee f^5(x) \approx x)$, respektivno.

a) Da li je $\mathcal{K}$ jednakosna klasa?

b) Da li je $\mathcal{M}$ zatvorena u odnosu na operatore H, S, P ?

4. Neka je $\mathcal{K}$ klasa Abelovih grupa tipa $F = \{\cdot, ^{-1}, 1\}$, $ar(\cdot) = 2$, $ar(^{-1}) = 1$, $ar(1) = 0$ koje zadovoljavaju identitet $x^3 \approx 1$. Opisati $\mathcal{K}$ -slobodnu algebru nad $X = \{x, y\}$.